

40 וְיִוָּבֵן עֲנִיַן הַחַיִּים וּמְקוֹר הַחַיִּים עֲלֵיו מְדוּבָר בַּפְּסוּק זֶה עַל־פִּי דוּגְמָא
 41 וּמְשָׁל מְמַדַּת הַחֶסֶד וְהָאֱהָבָה שְׂבָאָדָם לְמַטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה
 42 שְׂעַל־יָדָה עַל־יְדֵי מִידָה זוֹ שֶׁל חֶסֶד וְאֶהְבָּה מְשַׁפֵּיעַ לְאוֹהְבוֹ חַיִּים
 43 (עַל־יְדֵי שְׁנוֹתָן לְמִי שֶׁאֶהוּב עֲלָיו מְמוֹן אוֹ מְאָכַל שְׂבָאֲמַצְעוֹתָם הוּא
 44 מַחִייה אֶת נַפְשׁוֹ), שְׂמַדַּת הָאֱהָבָה
 45 שְׂבָלָב הָאוֹהֵב הִיא לְמַעְלָה
 46 בְּדַרְגָּה יוֹתֵר גְּבוּוּהָ מֵהַטּוֹבָה
 47 הַגְּשָׁמִית הַמְּסוּיִימַת וְהַמּוֹגֵרֶת
 48 הַדְּרוֹשָׁה הַנְּחוּצָה (וְסוֹף־כָּל־
 49 סוֹף מְגַעַת) לְאוֹהְבוֹ רַגְשׁוֹת
 50 הָאֱהָבָה וְהַחֶסֶד הֵם נְעִלִים יוֹתֵר
 51 מֵהַעוֹרָה הַמּוֹגֵרֶת, בַּכֶּסֶף אוֹ בַּמּוֹן
 52 שֶׁהָאָדָם מְשַׁפֵּיעַ לְאוֹהְבוֹ לְמַעֲשֵׂהוּ,
 53 וְיִתְרָה מְזָה, שְׂעַצְצָם וּפְנִימִיּוֹת
 54 הַמְּדָדָה כְּפִי שֶׁהִיא בְּעוֹמֵק נַפְשׁ הָאָדָם
 55 הִיא אֲפִילוֹ לֹא בְּכַחֲנֵית שְׂרָשׁ
 56 וּמְקוֹר יִשִּׁיר וְגִלּוּי לְטוֹבָה
 57 הַגְּשָׁמִית שְׁנוֹתָן וּמְשַׁפֵּיעַ
 58 לְאוֹהְבוֹ כְּלוֹמֵר, הַעוֹמֵק וְהַפְּנִימִיּוֹת
 59 שֶׁל רַגֶּשׁ הָאֱהָבָה וְהַחֶסֶד הוּא כֹל כֵּךְ
 60 נְעִלָה וְנִשְׁגָּב עַד שֶׁאֵי אִפְשָׁר לִיחַס לוֹ
 61 קֶשֶׁר כְּלִשְׁהוֹ לְסוּעָה גִּשְׁמִי שְׁנִיתָן
 62 לְאָדָם הָאֱהוּב, אֲלֵא שְׂמַעְצָצָם
 63 וּפְנִימִיּוֹת הַמְּדָדָה שֶׁהִיא עֲנִיַן מְאֹד
 64 עֲמוּק וְנְעִלָה וּמְצֵד מֵהוֹתָה הִיא כֹל כֵּךְ
 65 פְּנִימִית עַד שֶׁאֵין לָהּ כֹל קֶשֶׁר וְשִׁיכּוֹת
 66 לְהַתְּיַחֲסוֹת וְהַשְׁפַּעָה לְאַחֲרִים
 67 נְמַשְׁכָּת יוֹרֶדֶת מְדַת הָאֱהָבָה
 68 כְּפִי שְׂמַתְחִילָה לְהִיּוֹת שְׂיִכָּת
 69 לְמַצִּיאוֹת שֶׁל זוּלַת בְּגִלּוּי וְכִבֵּר
 70 אֵינָנָה דְּבַר עֲמוּק מְאֹד וּפְנִימִי מְאֹד
 71 בְּתוֹךְ נַפְשׁ הָאָדָם עֲצוּמוֹ, וּלְאַחֲרֵי־
 72 זֶה אַחֲרֵי שֶׁהִיא יוֹרֶדֶת וְנִמְשַׁכֶּת לְמַטָּה
 73 יוֹתֵר, אִזִּי הַמִּידָה נְעַשִּׂית בְּכַחֲנֵית
 74 מְחִיָּה חַיִּים, הַיְנוּ, שְׂרָשׁ
 75 וּמְקוֹר שְׂשׂוּמְשָׁף מְמָנָה בְּסוּפוֹ
 76 שֶׁל דְּבַר חַיִּים וְחֶסֶד לְאוֹהְבוֹ עַל
 77 יְדֵי נְתִינָה וְהַשְׁפַּעָה גְּשִׁמִּית שֶׁל מְמוֹן אוֹ
 78 מְמוֹן.

נאמר בספר תהילים שכבח על הקדוש-ברוך-הוא:

1 לְעֵשֶׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבְדוֹ¹ כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד, וְאֵיתָא מוֹבָא
 2 בְּבִיכְלָאךְ כְּרִכִּים שֶׁל מֵאֲמָרֵי חֲסִידוֹת בְּכַתֵּב יָד שְׂנִיצָאוֹ לְאַחֲרוֹנָה מִן
 3 הַמְּצַר אֶל הַמְּרַחֵב, בְּדוֹךְ כָּלֵל הַכוּוֹנָה לְכַתְּבֵי חֲסִידוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִדְיֵנוֹת
 4 בְּרִית־הַמוֹעֲצוֹת וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם וְהִגִּיעוּ
 5 לְסַפְרֵיית חֶב"ד בְּנֵי יוֹרֵק, לְרִשְׁתוֹ שֶׁל
 6 הַרְבֵּי מְאָמֵר חֲסִידוֹת קָצֵר
 7 הַמְּתַחִיל בְּפְסוּק זֶה² "לְעוֹשֶׂה
 8 נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבְדוֹ", שְׂבָבו מְבָאָר
 9 אֲדַמּוּ"ר הוֹקֵן בְּעַל הַמֵּאֲמֵר הַדְּיוּק
 10 בַּפְּסוּק זֶה בְּתַבְת בְּמִילָה נִפְלְאוֹת,¹
 11 בְּתוֹסַפֶּת נוּ"ן, וְלֹא הִלְשׁוֹן
 12 (הַמּוֹבָא בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת)³
 13 בַּפְּסוּקִים אַחֲרָיִם) עוֹשֶׂה פְּלֵא,
 14 לְלֹא תוֹסַפֶּת נוּ"ן הַהוֹפַכֶת אֶת
 15 הַמִּילָה "פְּלֵא" לְמִילָה "נִפְלְאוֹת(ת)",
 16 כְּמוֹ לְמַשֵּׁל הַכְּתוּב "נִורָא תֵּהִלּוֹת עוֹשֶׂה
 17 פְּלֵא" הַאֲמוֹר בְּשִׁירַת הַיָּם.
 18 (ב) וּמְקָדִים אֲדַמּוּ"ר הוֹקֵן בַּמֵּאֲמֵר
 19 זֶה לְכָאֵר תֵּהִילָה מֵהַ שְׂכַתוֹב⁴
 20 בַּפְּסוּק אַחֵר בְּתַהִילִים כִּי טוֹב
 21 חֶסֶדךָ מִחַיִּים, הַיְנוּ, שֶׁהַחֶסֶד
 22 שְׂלַמְעֵלָה חֶסֶדוֹ הַאֲלוּקִי שֶׁל
 23 הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הוּא טוֹב יוֹתֵר
 24 וְעִדֵּף מִחַיִּים וְכִפִּי שֶׁמִּמְשִׁיךְ וּמְבָאֵר.
 25 וְהַעֲנִין בְּזֶה, דְּהַגְּהָה, הַבִּיטוּי
 26 'חַיִּים' כּוֹלֵל אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת שְׂיֵשׁ בְּ'חַיִּים', וְעַד
 27 בְּגִמְרָא⁵ בְּשֵׁם 'מְחִיָּה חַיִּים', שֶׁהוּא הַנּוֹתֵן אֶת
 28 עֲנִיַן הַחַיִּים (מְחִיָּה חַיִּים יִתֵּן לָךְ חַיִּים כו').
 29 וְיִוָּבֵן עַל־פִּי דוּגְמָא וּמְשָׁל מְמַדַּת הַחֶסֶד
 30 וְהָאֱהָבָה שְׂבָאָדָם לְמַטָּה שְׂעַל־יָדָה מְשַׁפֵּיעַ
 31 לְאוֹהְבוֹ חַיִּים (עַל־יְדֵי מְמוֹן אוֹ מְאָכַל), שְׂמַדַּת
 32 הָאֱהָבָה שְׂבָלָב הָאוֹהֵב הִיא לְמַעְלָה מֵהַטּוֹבָה
 33 הַגְּשָׁמִית הַדְּרוֹשָׁה (וְסוֹף־כָּל־סוֹף מְגַעַת)
 34 לְאוֹהְבוֹ, וְיִתְרָה מְזָה, שְׂעַצְצָם וּפְנִימִיּוֹת הַמְּדָדָה
 35 הִיא אֲפִילוֹ לֹא בְּכַחֲנֵית שְׂרָשׁ וּמְקוֹר לְטוֹבָה
 36 הַגְּשָׁמִית שְׁנוֹתָן לְאוֹהְבוֹ, אֲלֵא שְׂמַעְצָצָם וּפְנִימִיּוֹת
 37 הַמְּדָדָה נְמַשְׁכָּת מְדַת הָאֱהָבָה כְּפִי שְׂמַתְחִילָה
 38 לְהִיּוֹת שְׂיִכָּת לְמַצִּיאוֹת שֶׁל זוּלַת בְּגִלּוּי,
 39 וְלְאַחֲרֵי־זֶה נְעַשִּׂית בְּכַחֲנֵית מְחִיָּה חַיִּים, הַיְנוּ, שְׂרָשׁ וּמְקוֹר שְׂשׂוּמְשָׁף מְמָנָה חַיִּים וְחֶסֶד

(1) תהלים קלו, ד. 2) נדפס לאח"ז במאמרי אדה"ז כתובים ח"א ע' קכה ואילך.* (3) בשלח טו, יא. תהלים עז, טו. (4) תהלים סג, ד. 5) יומא עא, א.

(* להעיר, שבתכר"ך הכתי"ב בא מאמר זה לאחרי ד"ה ביום השמיני עצרת, הנדפס במאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תרפה ואילך (כמצויין במאמרי אדה"ז כתובים שם ע' רסט), שעליו מיוסד המאמר שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א ביום שמחת-תורה השתא (המו"ל).

לעושה נפלאות גדולות לבדו

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ועל־דֶרֶךְ־זֶה בְּמִדַּת הַחֶסֶד לְמַעַלָּה, בְּאִלְקוּת, שֵׁשׁ בָּהּ כַּמָּה
2 דְּרָגוֹת. הַדְּרָגָה שֶׁלְמִטָּה הַנְמוּכָה בְּיִתְרָה נִקְרָאת 'חֶסֶד עוֹלָם',
3 שְׂזוּהִי מִדַּת הַחֶסֶד שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמָר⁶ בְּתַהֲלִים עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה,
4 הַיְנוּ, שֶׁהִיא בְּקִרְבֵּי בִיחַס קְרוֹב לְעִנְיַן הָעוֹלָמוֹת גַּם הָעוֹלָמוֹת
5 הַתַּחְתּוּנִים עַד שֶׁמִּמְנַה מִּמִּדַּת
6 הַחֶסֶד בְּמִדְרֵיגָה זוֹ יְכוּל לְהִיְוֹת
7 אַחֲרֵי שֶׁהִיא יוֹרֶדֶת מִמִּדְרֵיגַת הַמִּדְרֵיגָה
8 וְנִמְשַׁכֶּת לְמִטָּה בְּנִין הָעוֹלָם,
9 וְהוּא אֹרֵךְ הַחֶסֶד דְּאֲצִילוֹת כְּפִי
10 שֶׁהוּא מֵאִיר בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, הָעוֹלָם
11 הָרֵאשׁוֹן מִתּוֹךְ אַרְבַּעַת הָעוֹלָמוֹת
12 הַרוּחָנִים הַכְּלָלִים שֶׁל 'סֵדֶר
13 הַשְּׁתִּלְשׁוּת' וְיִרֶדֶת הָאֹרֵךְ הָאֱלֹקִי
14 לְמִטָּה (אֲצִילוֹת־בְּרִיאָה־יְצִירָה־עֲשִׂיָּה).
15 וּבְחִינָה זוֹ הַדְּרָגָה הַתַּחְתּוּנָה בְּחֶסֶד
16 שֶׁהִיא שׁוֹרֵשׁ וּמְקוֹר לְבְרִיאַת עוֹלָמוֹת
17 נִקְרָאת בְּשֵׁם 'חַיִּים', אִוִּי יֵשׁ
18 לֹמֵר בְּאוֹפֵן אַחֵר שֶׁגַּם בְּחִינָה זוֹ
19 שֶׁל אֹרֵךְ הַחֶסֶד דְּאֲצִילוֹת עֲדִיין לֹא
20 נִקְרָאת 'חַיִּים' וְאִינֶנָּה הַדְּרָגָה שֶׁמִּמְנָה
21 יֵשׁ הַשְּׁפָעָה שֶׁל חַיִּים לְעוֹלָמוֹת, אֵלָּא
22 הִיא יוֹתֵר נְעִלִית מִזֶּה וְהִיא הַשְּׁרֵשׁ
23 וּמְקוֹר לְחַיִּים, וְנִקְרָאת 'מְחִיָּה
24 חַיִּים' כִּי אֵינָה יוֹרֶדֶת לְהַשְׁפִּיעַ חַיִּים
25 בְּפוּעַל.
26 וְיֵשׁ חֶסֶד עָלְיוֹן אֱלֹקִי
27 שֶׁלְמַעַלָּה הַנְעִלָּה יוֹתֵר וְגִבּוּה
28 מִ'חֶסֶד עוֹלָם', כְּלוּמֵר, דְּרָגָה
29 בְּמִדַּת הַחֶסֶד שֶׁלְמַעַלָּה מֵהַשְּׁפָעָה
30 לְעוֹלָם, וְהוּא הַחֶסֶד הָאֱלֹקִי
31 הַנִּקְרָא בְּתוֹרָה (בְּפִירוּט י"ג מִדּוֹת
32 הַרְחֵמִים הָעֲלִיּוֹנוֹת) 'רַב חֶסֶד'⁸,
33 הַיְנוּ, שֶׁזֶּהוּ גַּם בְּחִינַת חֶסֶד
34 וְגַם דְּרָגָה זוֹ הִיא בְּחִינַת אַהֲבָה וְחֶסֶד
35 וּבִאוֹפֵן כְּלָלִי יֵשׁ לָהּ שְׂיִיכוּת לְעִנְיַן
36 הַנְּחִינָה וְהַהֲשָׁפָעָה, אֵלָּא שֶׁבְּחֶסֶד גּוֹפָא עֲצוּמוֹ זֶה 'רַב חֶסֶד'
37 וְהַבִּיטוּי "רַב" מוֹרָה לֹא רַק עַל גּוֹדֵל בְּכַמּוֹת אֵלָּא עַל דְּרָגָה וּבְחִינָה נְעִלִית
38 יוֹתֵר מִצַּד הָעִנְיָן וְהַמְהוּת הַיְנוּ חֶסֶד נְעִלָּה שֶׁלְמַעַלָּה מִחֶסֶד סַתֵּם,
39 עַל־דֶּרֶךְ 'מְחִיָּה חַיִּים' מְקוֹר וְשׁוֹרֵשׁ לְהַשְׁפַּעַת חַיִּים שֶׁלְמַעַלָּה

40 מ'חַיִּים', וְהוּא בְּחִינַת חֶסֶד ד'אֲרִיךְ אֲנִפִּין'⁹, שֶׁרֵשׁ כָּל
41 הַנְּאֻצְלִים בְּשׁוֹנֵה מֵאֹרֵךְ הַחֶסֶד דְּאֲצִילוֹת שֶׁהוּא, כְּאִמּוֹר לְעִיל, דְּרָגַת חֶסֶד
42 שֵׁשׁ לָהּ קֶשֶׁר וְשִׂיכוּת לְהַשְׁפָּעָה לְעוֹלָמוֹת, בְּחִינַת 'רַב חֶסֶד' הִיא מִדַּת הַחֶסֶד
43 כְּפִי שֶׁהִיא מֵאִירָה בְּבְחִינַת 'אֲרִיךְ אֲנִפִּין' (מִלּוּלוֹת: פְּנִים אֲרוּכוֹת, וְהַכּוּוּנָה
44 לְגִילּוֹי אֹרֵךְ רַב ו'אֲרִיךְ' שֶׁאִינוּ מוּגְבָּל
45 וּמְצוּמָצִים), שֶׁהִיא אַחַת הַבְּחִינּוֹת שֶׁל
46 'כְּתוּר עֲלִיּוֹן' שֶׁלְמַעַלָּה מֵעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת
47 הַמֵּאִירוֹת בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת (הַמְתַּחֲלִילוֹת
48 בַּחֲכֵמָה, כֶּשֶׁם שֶׁהַכְּתוּר כְּפִשּׁוּטוֹ הוּא
49 מַעַל הָרֵאשׁ בּוֹ נִמְצָאִים הַמּוֹחִין).
50 אֲמָנָם, יֵשׁ בְּחִינָה שֶׁל חֶסֶד אֱלֹקִי
51 נְעִלִית עוֹד יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אֹרֵךְ
52 הַחֶסֶד הַמֵּאִיר בְּאֲצִילוֹת וְגַם יוֹתֵר מֵאֹרֵךְ
53 הַחֶסֶד שֶׁל בְּחִינַת 'אֲרִיךְ אֲנִפִּין' שֶׁהִיא
54 בְּחִינַת 'חֶפְזָה חֶסֶד'¹⁰ הַחֶסֶד כְּפִי
55 שֶׁהוּא (לֹא בְּשִׂיכוּת לְהַשְׁפָּעָה בְּעוֹלָם,
56 אֵלָּא) מִצַּד הַחֶפְזָה וְהַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוּשָׁה
57 בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצוּמוֹ, אוֹ בְּלִשׁוֹן
58 הַכְּתוּב הַנִּלְ - ("כִּי טוֹב)
59 חֶסֶדְךָ", שֶׁהוּא חֶסֶד הָעֲצָמִי
60 דְּלְמַעַלָּה, הַחֶסֶד הָאֱלֹקִי הָעֲצָמִי,
61 עֲצָמוֹת הָעֵצִם וְהַמְהוּת שֶׁל אֹרֵךְ
62 מִדַּת חֶסְדוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַל זֶה עַל
63 'הַחֶסֶד הָעֲצָמִי נֶאֱמָר "כִּי טוֹב
64 חֶסֶדְךָ מִחַיִּים", שֶׁחֶסֶד
65 הָעֲצָמִי ("חֶסֶדְךָ") הוּא טוֹב
66 וְעֲדִיף וְנְעִלָּה יוֹתֵר מִכָּל הַבְּחִינּוֹת
67 ד'חַיִּים' הָאִמּוּרוֹת לְעִיל, כּוֹלָל גַּם
68 בְּחִינַת 'מְחִיָּה חַיִּים' שׁוֹרֵשׁ
69 וּמְקוֹר הַחַיִּים בְּדְרָגָה הַיּוֹתֵר
70 נְעִלִית.
71 וּמִמְשִׁיף אֲדוּמוֹר הַזֶּקֶן בְּמֵאֲמָר,
72 שֶׁכָּלִּלוֹת הַמְשַׁכֶּת הַחֶסֶד
73 וְחַיִּים לְעוֹלָמוֹת וְלִנְבְּרָאִים
74 מִלְמַעַלָּה מֵהַלּוֹקוֹת הִיא בְּאוֹפֵן
75 שֶׁל אַתְּעֲרוּתָא־דְּלִתָּא הַתְּעוֹרְרוֹת מִלְמַטָּה עַל־יְדֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם
76 לְמִטָּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁמִּגְעַת יֵשׁ לָהּ הַשְּׁפָעָה וְגִיעֵיָה עַד דְּרָגָה זוֹ
77 בְּאִלְקוּת שֶׁהִיא שֶׁרֵשׁ הַנְּאֻצְלִים יֵשׁ לָהּ שְׂיִיכוּת לְעוֹלָמוֹת וְנִבְרָאִים בְּמִידָה
78 כּוּוֹ שֶׁהִיא מְהוּוֶה שׁוֹרֵשׁ וּמְקוֹר (יִשִּׁיר וְגוֹלִי) לְנִבְרָאִים הָעֲלִיּוֹנִים (הַנְּקִרָאִים

(6) תהלים פט, ג. 7) במאמר הנ"ל: "מחי' חיים נק' חסד עולם". ואולי הכוונה, שמהמשך המאמר מובן שגם בחי' "ורב חסד", חסד עליון שלמעלה מחסד עולם, היא בכלל בחי' "מחי' חיים" (ורק בחי' "חסדך" היא למעלה מבחי' "מחי' חיים"), ועפ"י י"ל ש"מחי' חיים" קאי על בחי' "רב חסד", ו"חסד עולם" הוא בחי' "חיים", או שבי' הבחינות ד"חסד עולם" ו"רב חסד" הם ב' דרגות בבחי' "מחי' חיים" גופא (המו"ל 2). 8) תשא לד, ו. ועוד. 9) ראה לקו"ת עקב יח, א. 10) מיכה ז, יח.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

וְיִוָּכַן עַל-פִּי הַדּוֹגְמָא הַמְשַׁל מִהִנְהַגַת הָאֵב עִם בְּנֵי, שְׂיֵשׁ בְּכַךְ 44
 שְׂנֵי אוֹפְנֵי הִנְהָגָה שׁוּנִים. דְּהֵנָּה, פְּאֲשֵׁר הֵבֵן הוּא בַר שְׂכָל 45
 וּמְסוּגַל לַהֲבִין, וְשִׁיף לְהִנְהָגָה מְסוּדָרֶת עַל פִּי כִלְלִים בְּרוּרִים וּמְסוּדָרִים 46
 כְּפִי רְצוֹן הָאֵב (בְּשִׁלְמוֹת כַּךְ שֶׁהֵבֵן מְמַלְא אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל הָאֵב בְּצוּרָה 47
 מְלֵאָה וּמוֹשְׁלֵמַת, אוּ בְּחִלְקוֹ, אוּ 48
 אֲפִילוֹ פְּחוֹת מִבְּחִלְקוֹ, בְּכֹל 49
 הָאוֹפְנִים הַלְלוּ, גַּם כֹּאשֶׁר הִנְהַגַת הֵבֵן 50
 מִתְאִימָה לְרְצוֹן הָאֵב רַק בְּמִידָה 51
 מְסוּיִימַת וְלֹא יוֹתֵר), אֲזִי מִתְנַהֵג 52
 הָאֵב לְגַבֵּי חֵיחַס שְׁלוֹ אֵל הֵבֵן 53
 וּמְשַׁפֵּיעַ לְבָנָו לְפִי עֲרָף בְּהִתְאָם 54
 לְמִדַּת הַבְּנָתוֹ שֶׁל הֵבֵן שְׂכֵאמֹר הוּא 55
 בְּר־שְׂכֵל וּמְסוּגַל לַהֲבִין וּלְפִי עֲרָף 56
 בְּהִתְאָם לְאוֹפֵן הִנְהָגָתוֹ שֶׁל הֵבֵן, 57
 וְכֹכֵל שֶׁהִבְנָה וְהִנְהַגָה שֶׁל הֵבֵן 58
 נְעֻלִית יוֹתֵר, כַּךְ הִשְׁפַּע שֶׁהוּא מְקַבֵּל 59
 מִהָאֵב הוּא רַב יוֹתֵר וְנַעֲלָה יוֹתֵר, וְאֵם 60
 יֵשׁ חִסְרוֹן בְּהִבְנָה וּבִהְנַהגָה שֶׁל הֵבֵן 61
 הַדְּבַר גֵּרוֹם חִסְרוֹן בְּמִדַּת הַהִשְׁפַּעָה 62
 שֶׁהָאֵב מְשַׁפֵּיעַ לוֹ. 63
 אֵף פְּאֲשֵׁר הָאֵב רוֹאֶה שֶׁהֵבֵן 64
 אֵינוֹ שִׁיף אֵינוֹ מְסוּגַל לְעֲנִינִים 65
 שֶׁל הַבְּנָה וְהַשְׂגָּה, וְאֵינוֹ שִׁיף 66
 לְהִנְהָגָה מְסוּדָרֶת, הִנְהָגָה 67
 שְׂתִּגְרוֹם נְחַת-רוּחַ לְאֵב 68
 כְּתוּצָאָה מְכַךְ שֶׁהִיא עַל פִּי הַכִּלְלִים וְעַל 69
 פִּי הַסֹּדֵר שֶׁתְּתַאֵם לְרְצוֹן הָאֵב, אֲזִי 70
 מִתְנַהֵג הָאֵב כְּלִפֵּי הֵבֵן בְּדֶרֶךְ 71
 שְׂנֵיָהּ - שְׂמִשְׁפִּיעַ לוֹ וְהָאֵב נוֹתֵן 72
 לְבֵן רַב טוֹב מְבַלֵּי הַבֵּט וּמְבַלֵּי 73
 הַתְּחַשָּׁב כָּלֵל בְּמַעֲמֹד וּמַצִּב 74
 הֵבֵן וְגַם כֹּאשֶׁר מַצִּב הַהִבְנָה וְהִנְהַגָה 75
 שֶׁל הֵבֵן אֵינוֹ בְּהִתְאָם לְרְצוֹן הָאֵב, אֵין 76
 הָאֵב מְפַחֵת אֶת הִשְׁפַּע וְגַם אוּ הוּא 77
 נוֹתֵן לְבֵן רַב טוֹב, שֶׁהִנְהָגָה זוֹ 78
 שֶׁל הִשְׁפַּעָה מְבַלֵּי לְהַתְּחַשָּׁב בְּמַעֲמֹד 79
 וּמַצִּבוֹ שֶׁל הֵבֵן הִיא מַצֵּד זֶה 80
 שֶׁהֵבֵן אֵינוֹ שִׁיף לְהִנְהָגָה 81
 בְּאוֹפֵן שֶׁל אֲתַעְרוּתָא-דְּלַעֲלָא 82
 שְׂפָאָה עַל-יַדֵּי אֲתַעְרוּתָא-דְּלַתְמָא כִּיוֹן שֶׁאֵין לוֹ אֶת הִיכּוֹלוֹת 83
 וְהִכִּישְׁרוֹנוֹת הַנְּדוּרִים לְהַתְּעוֹרֵר בִּ'אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא' מְצִידוֹ שֶׁתְּפַעַל וְתַמְשִׁיךְ 84
 'אֲתַעְרוּתָא דְּלַעֲלָא' מְצִד אַבּוּ. 85
 וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה כְּרוּמָה לְשֵׁנֵי הָאוֹפְנִים הָאֵמוּרִים שִׁישׁ בֵּיחַס בֵּין הָאֵב לְבֵן 86

1 'נְצַלִּים' בִּטּוּי שְׂמִדְגִישׁ יוֹתֵר אֶת הַשִּׁיכּוֹת שֶׁלֵּאֵם לְמַקּוֹרֵם הָאֵלוּקִי, בְּשׁוּנָה
 2 מְנַבְרָאִים' שֶׁהוּא בִּטּוּי שְׂמִדְגִישׁ יוֹתֵר אֶת מְצִיאוֹתֵם), בְּחִינַת 'אֲרִיךְ
 3 אֲנִפִּין', שְׂבִכְתֵּר עַל-יוֹן הַנוֹכְרַת לַעֲלִל (כֹּאחַת הַמְדְרִיגוֹת הַנְּעֻלוֹת בְּחֹסֵד
 4 שֶׁלְמַעֲלָה) שְׂזָהוּ הַמְקוֹם שְׂעֵד שָׁם וְלֹא יוֹתֵר מְצַעַת מְשַׁפֵּיעָה וְנוֹעַת'
 5 אֲתַעְרוּתָא-דְּלַתְמָא, הַתְּעוֹרוּרוֹת
 6 מִלְמַטָּה, מְצִד הָאֵדָם, וּכְמִשְׁם מְחֹסֵד
 7 דִּ'אֲרִיךְ אֲנִפִּין נְמִשְׁף וְיוֹדֵד וְנִשְׁפַּע
 8 מִלְמַטָּה עֲנִין הַחִיִּים (מִבְּחִינַת
 9 'מְחִיָּה חִיִּים'), לְפִי עֲרָף
 10 וְאוֹפֵן בְּהִתְאָם לְעִרְכָה וּמִדַּתָּה שֶׁל
 11 הַתְּעוֹרוּתָא-דְּלַתְמָא הַתְּעוֹרוּרוֹת
 12 מִלְמַטָּה שְׂעַל-יַדֵּי עֲבוּדַת הָאֵדָם
 13 לְמַטָּה, לְפַעְמִים בְּהוֹסְפָהּ,
 14 לְפַעְמִים חֹסֵי-וְשִׁלּוֹם לְהַפֵּךְ,
 15 בְּגִרְעוֹן¹¹ כְּלוֹמֵר, הַמְשַׁכַּת הַחֹסֵד
 16 בְּמִדְרִיגָה זוֹ שֶׁ'אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא'
 17 מְנַעַת לְשֵׁם תְּלוּיָהּ בְּמַעֲשֵׂיוֹ שֶׁל הָאֵדָם,
 18 כַּךְ שֶׁמַּעֲשִׂים טוֹבִים גּוֹרְמִים תּוֹסַפַת
 19 בְּהִשְׁפַּעַת הַחֹסֵד, וְאֵילוֹ מַעֲשִׂים לֹא
 20 טוֹבִים גּוֹרְמִים גִּירְעוֹן וְהַפְּחַתָּה
 21 בְּהִשְׁפַּעַת הַחֹסֵד. אָמְנָם, יִשְׁנֹו
 22 עֲנִין וְאוֹפֵן נְעֻלָּה יוֹתֵר
 23 בְּהַמְשַׁכַּת הַחֹסֵד הָאֵלוּקִי
 24 מִלְמַעֲלָה וְיִרְיֵדוֹ מִלְמַטָּה עַד
 25 לְהִשְׁפַּעַת עַל הַעוֹלָמוֹת וְהַנְּבִרָאִים
 26 הַתְּחַתּוֹנִים, שֶׁהַמְשַׁכָּה הִיא
 27 מְעַצְמוֹת אוֹר מִדַּת חֹסֵדוֹ
 28 יְתַבְּרֵךְ, שֶׁהִיא הַחֹסֵד עַל-יוֹ נִאֲמָר
 29 "כִּי טוֹב חֹסֵדךָ", כְּמַבְאֹר לַעֲלִיל,
 30 שְׂמִשְׁם מְבַחֵינָה זוֹ הַנְּקִרָאֵת 'הַחֹסֵד
 31 הַעֲצָמִי' נְמִשְׁף יוֹתֵר הַהִמְשַׁכָּה
 32 וְהַהִשְׁפַּעָה שֶׁל הַחֹסֵד הִיא כְּרִיבּוּי יוֹתֵר
 33 וְבִאוֹפֵן נְעֻלָּה יוֹתֵר וְשִׁלּוֹם לְפִי עֲרָף
 34 עֲבוּדַת הָאֵדָם לְמַטָּה שֶׁהִיא זוֹ
 35 מְדִרְגָה שֶׁ'אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא' לֹא מְנַעַת
 36 לְשֵׁם מְלַכְתְּחִילָה וְלִכּוֹן הַהִשְׁפַּעָה לֹא
 37 תְּלוּיָהּ בְּמַעֲשֵׂי הַתְּחַתּוֹנִים.
 38 אֵף עֲדִין אֵינוֹ מוֹבֵן אֵיךְ
 39 יְכוּלִים הַנְּבִרָאִים הַתְּחַתּוֹנִים לְפַעוֹל
 40 שְׂתַהֲיָה הַהַמְשַׁכָּה וְהַהִשְׁפַּעָה שֶׁל הַחֹסֵד הָאֵלוּקִי מְעַצְמוֹת אוֹר
 41 מִדַּת חֹסֵדוֹ יְתַבְּרֵךְ עַד לְמַטָּה, מֵאֲחַר שְׂזָהוּ הַדְּרָגָה שֶׁל 'הַחֹסֵד
 42 הַעֲצָמִי' מְקוֹם כְּזֶה שְׂמִשְׁפֵּיעָה הַתְּחַתּוֹנִים אֵינוֹ נוֹגֵעַ וְאֵינוֹ מְגִיעַ
 43 שָׁם וְאֵין לְמַעֲשִׂיהֶם כֹּל הִשְׁפַּעָה עַל דְּרָגָה נְעֻלִית זוֹ?

(11) במאמר הנ"ל: "במדה ומשקל כפי מעשה התחתונים אם טוב ואם רע לגרוע האור או שיתוסף בהמשכתו.. אם טובים מעשיהם ימשיכו תוספת חסדים.. ואם.. מעשיהם אשר לא טובים יגרמו גרעון כו".

לעושה נפלאות גדולות לבדו

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 יש למעלה ביחס שבין הקדושרון-הוא והעולמות והנבראים שני
2 אופני הנהגה שונים. יש אופן הנהגה מלמעלה עם האדם
3 שנמשך ויורד ונשפע מלמעלה לפי ערך ובהתאמה לפי עבודת
4 האדם באתערוותא דלתתא, וככל שהתעוררות מלמטה, מצד האדם,
5 גדולה יותר, כך ההשפעה מלמעלה
6 גדולה יותר וכזה שהנהגת ופעולת
7 האדם 'באתערוותא דלתתא' מעוררת
8 השפעה מלמעלה נקלל גם
9 שנוסף על ההשפעה לפי
10 ערך הנהגתו מצד הבנתו
11 והשגתו שהיא מוגבלת ומדודה לפי
12 מידת הבנה וההשגה של האדם
13 המקבל את השפע, מוסיפים
14 ומשפיעים לו גם השפעה נוספת
15 באופן שלמעלה ממדידה
16 והגבלה יותר ממה שמתחייב,
17 כביכול, בגלל ההתעוררות של האדם
18 מלמטה, והינו, שההשפעה
19 מלמעלה למטה היא לא רק
20 מבחינת 'חסד עולם' שהיא
21 כאמור לעיל, מאור חסד דאצילות,
22 אלא גם מבחינת 'רב חסד'
23 שהיא כאמור לעיל, מאור חסד של
24 בחינת 'אריך אנפין' שלמעלה
25 מהאצילות, אלא שגם השפעה
26 זו עם היותה למעלה ממדידה והגבלה
27 היא בערך ממדידה והגבלה
28 יש לה יחס למידת ההתעוררות של
29 האדם מלמטה שהיא מוגבלת, שגרי
30 גם בחינת 'רב חסד'
31 שלמעלה מ'חסד עולם'
32 שיכת עדין לשרש הנאצלים
33 והיא נובעת מדרגה כזו באלקות
34 שמהווה מקור ושרש ישיר ל'נאצלים',
35 עולמות ונבראים מוגבלים.
36 אף כשרואה המאציל יתברך
37 שבאופן כזה היינו בהמשכה
38 והשפעה שנקבעת וממדת בהתאם
39 לאתערוותא דלתתא מצד הנבראים
40 לא יומשך מאומה מלמעלה
41 למטה, לפי שאין כח
42 בתחתונים לעורר השפע מצד
43 מעשיהם כי מצבם הוא שהם חסרי
44 הבנה והשגה, והנהגתם היא לא כזו
45 שמעוררת נחת רוח למעלה, כבמשל
46 הבנה והשגה והנהגה כפי הרצון של האב המשפיע, אזי הסדר

הוא שהמשכת הנהגה שנומשך מלמעלה לפי
ערך עבודת האדם באתערוותא דלתתא, וכזה
נקלל גם שנוסף על ההשפעה לפי ערך הנהגתו
מצד הבנתו והשגתו, מוסיפים ומשפיעים לו
באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, והינו,
שההשפעה היא לא רק מבחינת 'חסד עולם',
אלא גם מבחינת 'רב חסד', אלא שגם השפעה
זו היא בערך ממדידה והגבלה, שגרי גם
בחינת 'רב חסד' שלמעלה מ'חסד עולם' שיכת
עדין לשרש הנאצלים. אף כשרואה המאציל
יתברך שבאופן כזה לא יומשך מאומה, לפי
שאין כח בתחתונים לעורר השפע מצד
מעשיהם, כבמשל הבן שאינו שף לענינים של
הבנה והשגה והנהגה כפי הרצון, אזי הסדר
הוא שהמשכת ההשפעה היא בשופי וברבוי
גדול ביותר, מבלי הבט על המעמד ומצב כפי
שהוא מצד מעשה התחתונים.

ד) וזהו לעשה נפלאות גדולות לבדו, נפלאות דיקא, בתוספת נו"ן, שלמעלה מ'פלא' ללא תוספת נו"ן, כפי שממשיך ומבאר. והענין כזה, דהנה, גם פאשר ההשפעה מלמעלה היא לפי ערך עבודת האדם ומידתה היא לפי מידת ההתעוררות מצד האדם להתקרב לאלקות (ולפי מדידתו בהבנה והשגה ולפי מעשיו), גם אז גרי זה עדיין ענין של פלא, וכלשון הכתוב בשירת הים "עשה פלא", לפי שנוסף על ההשפעה ממדידה והגבלה מבחינת 'חסד עולם', נמשכת בדבד ובמקביל גם השפעה שלמעלה ממדידה והגבלה - מבחינת 'רב חסד' (כפזכר לעיל שהיא ההשפעה מבחינת 'אריך אנפין' שלמעלה מעולם האצילות). אלא שגם ההשפעה שלמעלה ממדידה והגבלה תלויה לפחות במידה מסוימת בעבודת האדם והרי לעבודת האדם יש כוח שמגעת 'להגיע' ולגעת' עד שרש הנאצלים בלבד ולא יותר, והשפעה מדרגה שהיא שורש לנבראים מוגבלים הרי סוף סוף יש בה הגבלה מסוימת ויחס מסוים למדידת הנבראים. ולמעלה מזה הוא הענין ד'לעשה נפלאות גדולות לבדו', "נפלאות" דיקא, בתוספת נו"ן, שהוא מלשון נפעל על ידי אחרים, בשונה מפעולה שהאדם עושה בעצמו, שלשון זה מורה שההשפעה של האב לבן, במשל, וכן ההשפעה מלמעלה לנבראים כנמשל, אינה פעולת הבן על-ידי עבודתו, אלא מה שנפעל בפני מלמעלה, אשר מבלי

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 כאשר מצד מצבו ובהתאם להשגתו ולמעשיו נראה שאינו ראוי לשפע, דווקא
2 או מְשַׁפְּיעִים לוֹ בְּשׂוֹפֵי וּבְרַבּוּי גְדוֹל בְּיֹתֵר.
3 ומִסִּים הכתוב "לְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ", שְׂסֹדֵר זֶה
4 שְׁתֵּהִיָּהּ הַמְשַׁכָּה שְׂאִינָה תְלוּיָהּ וְאִינָה לְפִי עֶרְךָ עֲבֹדַת
5 הָאָדָם כָּלֵל, היא מִבְּחִינָה כֹּל-
6 כֵּךְ גְבוּהָהּ וְנִעְלִית בְּאִלּוּקוֹת
7 שְׁלֹמְעֵלָה מִשְׂרֵשׁ הַנְּאָצְלִים,
8 שְׁזָהוּ עֲנִין "לְבָדוֹ"¹² וּכְמִבּוּאֵר
9 לְעֵל עֲנִינָהּ שֶׁל מִידַת הַחֹסֵד הַעֲצִמִי.
10 (ה) וְהִנֵּה מִהֶמְשֶׁךְ סֹדֵר וְרִצְף
11 הַמְּאָמְרִים בְּכִיכֵל כֵּךְ הַנְּ"ל
12 נִרְאָה שְׂמֵאֲמָר זֶה קָשׁוּר עִם
13 שְׂמִינֵי-עֲצָרַת וְשְׂמִחַת-
14 תּוֹרָה¹³, שְׁזָהוּ גַם הַטַּעַם הַפְּנִימִי
15 לִכְךָ שֶׁהִתְחַלַּת הַמְּאָמֵר היא
16 בְּפִסּוּק "לְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת
17 גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ", שְׂפִסּוּק זֶה
18 הוּא מְפֹסְקִי "אַתָּה הִרְאֵת"
19 שְׂאֻמְרִים בְּשְׂמִינֵי-עֲצָרַת
20 וְשְׂמִחַת-תּוֹרָה לְפָנָי
21 הַ"הִקְפּוֹת" וְאֵם כֵּן מֵאֵמֵר זֶה שִׁיךְ
22 לְשִׂמְחַת תּוֹרָה.
23 אָמֵנָם כְּשֵׁם שְׂבָכֵל עֲנִינִי
24 שְׂמִחַת-תּוֹרָה הַכּוֹנֶה הַמְּטוּרָה
25 וְהַתְּכִלִּית שֶׁלָּהֵם היא שְׂלֹא-חֲרִי-
26 זֶה לְאַחַר שִׁמִּי שְׂמִינֵי עֲצֵרַת וְשִׂמְחַת
27 תּוֹרָה יִחַלְפוּ יוֹמְשִׁכּוּ הַעֲנִינִים
28 וְהַתְּכִנִּים הַפְּנִימִיִּים שֶׁל שִׂמְחַת תּוֹרָה
29 וְתֵהִיָּה לָהֶם הַשְּׁפָעָה בְּעֹבְדוֹת ה' שֶׁל
30 הָאָדָם בִּימֵי כָּל הַשָּׁנָה כּוֹלָהּ,
31 וּבְאֹפֶן שְׂגָם בְּמִשְׁךְ הַשָּׁנָה
32 וְלֹא רַק בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה עֲצֵמוּ תְהִיָּה
33 הַהִמְשָׁכָה בְּלִי גְבוּל לְלֹא הַעֲלָם
34 וְהִסְתָּר וְצִמּוּם, בְּהִתְאָם
35 לְכָלֵלוֹת עֲנִין הַשְּׂמִיחָה
36 דְשְׂמִחַת-תּוֹרָה (שְׂנִמְשָׁכַת
37 בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנָה) שֶׁהיא הַפֶּךָ
38 הַעֲנִין דְהַעֲלָם וְהִסְתָּר וּמִדִּידָה
39 וְהַגְּבָלָה אֲלֵא שִׂמְחָה לְלֹא גְבוּל,
40 וְלִכֵּן הַהִמְשָׁכוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת שֶׁעַל יְדֵי
41 הֵן בְּלִי גְבוּל, הֵרִי מוֹכֵן שְׂפָן

הוּא גַם בְּעִנִּין "לְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ", שְׂתוֹכְנוּ הוּא
הַמְשָׁכָה וְהַשְּׁפָעָה שֶׁל חֹסֵד בְּלִי גְבוּל, כְּמִבּוּאֵר לְעֵל בְּאִרְיֹכוֹת, שְׂהַפְּנֹנָה
היא שְׂעִנִּין זֶה יוֹמְשֶׁךְ בְּאֹפֶן גְּלוּי בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנָה כּוֹלָהּ,
שְׂכָכֵל שְׂתִגְדֵּל הַהִשְׁפָּעָה מְלַמְעֵלָה לְפִי אֹפֶן הַנְּהַגְתָּם שֶׁל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֹבְדוֹתָם בְּאֹפֶן
שֶׁל הַבְּנָה וְהַשְּׂגָה כּו',
וְכִשְׂהַבְּנָה וְהַשְּׂגָה וְהַשְּׂפָעָה הַמְּעִשִׂים הֵם
בְּדִרְגָה גְבוּהָהּ, הַשְּׁפָעָה הוּא בְּרִיבּוּי גְדוֹל
הֵרִי בִּינּוֹן שְׂמִינֵי עִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּעֹבְדוֹתָם גַּם אִם היא בְּדִרְגָה גְבוּהָהּ
רַק עַד שְׂרֵשׁ הַנְּאָצְלִים,
בְּחִינַת 'מְחִיָּה חִיִּים', בְּדִרְגָה
שֶׁהיא מְקוֹר וְשׁוֹרֵשׁ יִשׁוּר לְהַשְּׁפָעַת
חִיִּים אֵין זֶה עֲדִין הַעֲנִין
שְׂמִקּוּיִם וּמְבַקְּשִׁים בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׂאִיפָה שֶׁלָּהֵם היא
לְיֹתֵר מִזֶּה, לְבִלִּי גְבוּל לְגַמְרִי. וְעַל-
דֶּרֶךְ הַלְּשׁוֹן שְׂאֲמָר רַבְּנוּ
הַזֶּקֶן¹⁴: אֵיךְ וּוִיל זֶע
גְּאָרְנִיסֵט כּו' אֵיךְ וּוִיל מְעַר
נִיט אִז דִּיךְ אֲלִיִּין, אֵינִי רֹצֵה
שׁוּם דְּבַר כּו' אֵינִי רֹצֵה אֲלֵא אוֹתָךְ
בְּעֲצִמְךָ (וְלֹא שׁוּם מְדִרְגָה שֶׁאֵינֶנּוּ
עֲצֵמּוֹתוֹ מִמֶּנּוּ) שְׂזָהוּ עֲנִין
שְׁלֹמְעֵלָה מְכָל סֹדֵר
הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת כּו' שֶׁל הָאוֹר
הָאִלּוּקִי בְּדִרְגוֹת מוּגְבָלוֹת. וְכִינּוֹן
שְׂמֵאֲמָר רַבְּנוּ הַזֶּקֶן הַנְּ"ל
שֶׁאֵינוֹ רֹצֵה אֲלֵא אֵת הַקְּבָ"ה בְּעֲצֵמוֹ
הוּבָא בְּ"שְׂרֵשׁ מִצּוֹת
הַתְּפִלָּה" מֵאֵת אֲדַמּוֹר"ר הַצִּמּוּחַ
צִדִּיק, וְעֲנִין זֶה לְוִמְדִים
חֲסִידִים בְּנוֹגַע לְהַתְּבַנּוֹת
שְׂלָהֶם בְּתַפְּלָה שְׂלָהֶם וְהוֹדֵר
לֹא נִשְׂאָר כְּסִפּוֹר עַל אֲדַמּוֹר"ר הוֹקֵן
כְּלָבָד, וְעַל-יָדָם עַל-יְדֵי הַחֲסִידִים

(12) (וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:) עד כאן תוכן המאמר. (13) להעיר שבא' הכת"י שבהם נמצא מאמר זה (בין קבוצת מאמרי חודש תשרי) נרשם בכותרת המאמר "אסרו חג". ועפ"י יומתק המבואר לקמן בפנים שענין זה נמשך גם לאחר שמח"ת, במשך כל השנה כולה (החומר?). (14) סהמ"צ להצ"צ שורש מצות התפילה פ"מ (דרמ"צ קלח, סע"א) – נעתק ב"היום יום" יח כסלו.

לעושה נפלאות גדולות לבדו

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 נמשך הענין לשאר בני ישראל - מוכח מזה ש"שמן
2 מנהו" לפחות משהו ממדרגה זו שיף לכל אחד ואחד, וענין זה
3 צריך ליתן לו תוספת חיות בעבודתו, לפעול הענין
4 ד"לעשה נפלאות גדולות לבדו", הינו, שעבודתו בענין
5 ד"לעשה", עושין רצונו של
6 מקום¹⁵, עבודת ה' שלו בהתאם
7 לרצון ה' תהיה לא רק באופן
8 שיומשך להיות "עשה פלא"
9 ויומשך ויושפע ממידת החסד שיש לה
10 שייכות לנאצלים ונבראים, אלא
11 שיומשך גם הענין
12 ד"נפלאות", המשכה מהחסד
13 העצמי שלמעלה מנבראים לגמרי ולא
14 רק "נפלאות" סתם, אלא גם
15 "נפלאות גדולות", במשך כל
16 השנה כולה.
17 ויש לקשר זה עם תורת
18 הבעל-שם-טוב שמביא
19 כבוד-קדושת מורי-והמי
20 אדמו"ר¹⁶ על הפסוק
21 "לעשה נפלאות גדולות לבדו"
22 כי לעולם חסדו", שכל מה
23 שהקדוש-ברוך-הוא עושה
24 (גם בעניני העולם וכל-שכן
25 בענינים רוחניים הנעלים מהעולם)
26 הוא (לא רק "פלא", אלא)
27 "נפלאות גדולות לבדו", ועד
28 שגודל הפלאותם של
29 ה"נפלאות" הוא רק "לבדו"
30 יודע אותם ואילו הנבראים אין
31 בכוחם לדעת ולהכיר את גודל ועוצם
32 הפלא.
33 וממשיך הבעל-שם-טוב לכאר
34 המשך הפתוב "כי לעולם
35 חסדו", "כי" (בגמטריא) הם
36 ל' פלים די'עיר-אנפין

1 ונקבא דאצילות שנעשים נפש-רוח-נשמה חיות הבאה
2 בשלושה אופנים, כדלהלן לבריאה-יצירה-עשיה, העולמות שלמטה
3 מעולם האצילות, כמבואר בקבלה וחסידות, השורש הראשוני של הנשמות
4 המתהוות בעולמות בריאה יצירה ועשיה - הוא ב"כלים" של עשר הספירות
5 העליונות שבאצילות (המכונות "זעיר
6 אנפין" - פנים זעירות, היינו גילוי
7 מצומצם). ובכל "כלי" יש שלושה
8 ענינים הנקראים גם 'ראש', 'תוך'
9 (אמצע) ו'סוף': העליון יותר הוא זה
10 המשיך את הספירה לספירה שלמעלה
11 ממנה, האמצעי הוא תוכנה של ספירה
12 זו עצמה, והתחתון הוא זה המשיך
13 אותה אל הספירה שלמטה ממנה.
14 וכיוון שכל "כלי" של עשר הספירות
15 נחלק לשלוש, למעשה יש שלושים
16 כלים, שבהם ועל-ידם הוא
17 המשך והשפעת חסדו שמצד
18 עצמו הוא למעלה מעולמות פעולם
19 (על-דרך האמור לעיל
20 שהמשכה של שמחת תורה
21 שמצד עצמה היא בלי גבול היא
22 במשך כל השנה כולה).
23 ו"כן תהיה לנו",
24 שה"נפלאות גדולות לבדו" עם
25 היותם למעלה מעולמות לגמרי
26 יומשכו לעולם, עד לעולם
27 הזה הגשמי והחמרי, למטה
28 מעשרה טפחים, ובאופן
29 גלוי, בחסדים הגלויים, בכני
30 בנים חיי חיים, בריאות ומזוני
31 מזון, פרנסה רויחי ובכל אלה,
32 בריוח ובהרחבה.

10 ויש לקשר זה עם תורת הבעל-שם-טוב
11 שמביא כבוד-קדושת מורי-והמי
12 אדמו"ר¹⁶ על הפסוק "לעשה נפלאות גדולות
13 לבדו כי לעולם חסדו", שכל מה שהקדוש-
14 ברוך-הוא עושה (גם בעניני העולם) הוא (לא
15 רק "פלא", אלא) "נפלאות גדולות לבדו", ועד
16 שגודל הפלאותם של ה"נפלאות" הוא רק
17 "לבדו" יודע אותם. וממשיך לכאר המשך
18 הפתוב "כי לעולם חסדו", "כי" (בגמטריא) הם
19 ל' פלים די'עיר-אנפין ונקבא דאצילות
20 שנעשים נפש-רוח-נשמה לבריאה-יצירה-
21 עשיה, שבהם ועל-ידם הוא המשך חסדו
22 בעולם (על-דרך האמור לעיל שהמשכה היא
23 במשך כל השנה כולה). ו"כן תהיה לנו",
24 שה"נפלאות גדולות לבדו" יומשכו לעולם, עד
25 לעולם הזה הגשמי והחמרי, למטה מעשרה טפחים, ובאופן גלוי, בחסדים
26 הגלויים, בכני חיי ומזוני רויחי.

(15) ברכות לה, ב. וראה לקו"ת ברכה צט, ג. 16) סה"מ תש"ד ע' 49.

המשך ביאור למסכת בבא מציעא ליום שישי עמוד א

1 אחיו מאב של הקטן, כיון שיש לחשוש שמא יטען אדם זה שנכסים
2 הללו נפלו בחלקו של אחיו מאמו שירש אותם מאביו ביחד עם
3 אותו קטן, ועתה לחלקו באו.
4 [הדין השני שאמר רב הונא, ולא קרוב לנכסי קטן], הטעם הוא,
5 דיפין דלא מחי, כלומר, שהקטן אינו יודע למחות בקרוב זה
6 שהחזיק, כיון שאינו יודע שהוא שלו, אתי - יבוא הקרוב לאחוזין

7 ביה - להחזיק בנכסים ולומר שלחלקו נפלו.
8 אמר רבא שמע מיניה - יש ללמוד, מדרב הונא שאמר שאין מורידין
9 קרוב לנכסי קטן, אבל אדם רחוק מורידים לנכסי קטן, שאין
10 מחזיקין - אין מועלת חזקת שלוש שנים שמחזיק אדם בנכסי קטן
11 להוכיח שקנאה ממנו והיא שלו,